

Diskussionsstöd

Del 2 - hantering av arbetsmiljörisker
Finansiell brottslighet och din arbetsmiljö

Arbetsmiljöns betydelse i finansbranschens nya verklighet

Finansbranschen står inför ökande utmaningar med finansiell brottslighet. Finansanställda har en nyckelroll för att identifiera och rapportera misstänkta upplägg, men för att kunna göra det behövs en trygg och säker arbetsplats.

Många anställda upplever ökad oro, vilket både rapporter från Finansförbundet och Svenska Bankföreningen vittnar om. Tuffare kundmöten med hot, våld och trakasserier som följd har blivit vardag. För att hantera dessa risker krävs ett systematiskt arbetsmiljöarbete.

Arbetsmiljön är avgörande i kampen mot penningtvätt

Den nya penningtvättslagen lyfter tre kategorier av rutiner som ska finnas i alla företag, där en kategori fokuserar på att skydda personalen. Bakgrundskontroller, utbildning och åtgärder för att säkerställa medarbetarnas trygghet är viktiga för att uppfylla lagkrav och stärka säkerheten.

Brottsförebyggande rådet har också betonat vikten av en god arbetsmiljö och trygga chefer för att motverka att kriminella grupper infiltrerar arbetsplatser och rekryterar så kallade "möjliggörare".

En trygg arbetsmiljö är alltså inte bara avgörande för personalens välmående, utan också för att effektivt motverka finansiell brottslighet. När de anställda känner sig säkra kan de utföra sina arbetsuppgifter utan tvekan och utan oro för hot eller våld.

”

”Det kollegiala stödet och ett öppet samtalsklimat där man vågar fråga sina kollegor är så viktigt för att skapa en trygg miljö på arbetsplatsen.”

Karin Jungerhem, arbetsmiljöexpert, Finansförbundet

Medlemmarnas syn på finansiell brottslighet och arbetsmiljön

För att få en bild av hur Finansförbundets medlemmar upplever att deras arbetsmiljö påverkas av den finansiella brottsligheten, skickades en enkät ut till Finansförbundets medlemmar. Totalt inkom 1 803 svar, vilket innebär en svarsfrekvens på 7,6%.

Enkätens resultat utgör ett värdefullt underlag för dig som förtroendevald i dina samtal med kollegor och arbetsgivare. Det ger också ett viktigt stöd för Finansförbundets opinionsbildning.

Stor utsatthet i brottsförebyggande arbete

Enkätresultaten visar att finansanställda själva tycker att man har en viktig roll i arbetet mot den finansiella brottsligheten. Samtidigt visar enkätsvaren tydligt att det finns en utsatthet i det brottsförebyggande arbetet. Många har upplevt hotfulla situationer och känslor av otrygghet.

Prioritera medarbetarnas säkerhet och arbetsmiljö

Finansförbundet vill bidra till ett stärkt arbete mot finansiell brottslighet och välkomnar kraftanstängningar för att skydda konsumenterna och strypa pengaflöden till kriminella.

Men det finns en risk att de höjda ambitionerna i det brottsförebyggande arbetet grusas om medarbetarnas säkerhet och arbetsmiljö sätts på spel. Detta budskap kommer förbundet att fortsätta framföra i opinionsbildning och i dialog med arbetsgivare och beslutsfattare.

”

”Brister i säkerhet och arbetsmiljö kan sätta käppar i hjulet för arbetet mot finansiell brottslighet. Arbetstagarperspektivet behöver därför alltid vara med när brottsförebyggande åtgärder tas fram.”

Elsa Engström, ansvarig för policy och public affairs, Finansförbundet

Hur speglar resultaten arbetsmiljön på er arbetsplats?

Här presenteras några resultat från Finansförbundets enkät som belyser hur finansiell brottslighet påverkar arbetsmiljön för finansanställda. Gå igenom resultaten tillsammans med dina kollegor. Känner ni igen er i dessa upplevelser? Vad behövs för att åstadkomma en förändring?

49% *Hälften svarar att den finansiella brottsligheten får dem att känna sig otrygga i samband med sitt arbete.*

24% *Var fjärde har upplevt hotfulla situationer med koppling till misstänkt finansiell brottslighet.*

12% *Mer än var tionde har funderat på att byta yrke på grund av förekomsten av finansiell brottslighet.*

74% *Tre av fyra upplever att finansiell brottslighet påverkar deras arbetsmiljö mer idag än för fem år sedan.*

54% *Över hälften upplever en ökad stress och/eller press till följd av arbetet mot finansiell brottslighet*

97% *Fler än nio av tio anser att finansanställda spelar en viktig roll i att motverka finansiell brottslighet.*

Förslag på möjliga åtgärder för att hantera arbetsmiljöriskerna

För att skapa en trygg och säker arbetsmiljö är det viktigt att involvera arbetsmiljöombuden i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Arbetsmiljöombuden säkerställer att alla röster hörs och att nödvändiga åtgärder vidtas.

Policy och riktlinjer

Tydliga policyer och riktlinjer är viktiga för att alla ska veta hur de ska agera i olika situationer. Rutinerna syftar till att ge vägledning om vilka åtgärder som ska vidtas i olika situationer.

Säkerhet

Det är viktigt att skydda personalen från hot och risker som kan uppstå när de genomför kontroller för att följa företagets skyldigheter enligt penningtvättslagen.

Att skydda personuppgifter är också viktigt, eftersom integritet och datasäkerhet bidrar till att skapa förtroende bland medarbetarna. Trygga och närvarande chefer bidrar också till en positiv arbetsmiljö där medarbetarna känner sig både sedda och stöttade.

Kompetensutveckling

Löpande kompetensutveckling är avgörande för att möta förändringar och lagkrav som påverkar verksamheten. Kunskap om interna regelverk, lagstiftning och de system som används bör uppdateras löpande.

Reflektera över behoven på din arbetsplats

Känner du att något behöver förbättras på din arbetsplats för att medarbetarna ska känna sig trygga i arbetet mot finansiell brottslighet?

Vad kan du som arbetsmiljöombud göra?

Ett aktivt arbetsmiljöombud gör skillnad. Våra undersökningar visar att på arbetsplatser där det finns arbetsmiljöombud mår de anställda bättre. Inled ett samtal med dina kollegor för att undersöka hur de upplever arbetet mot finansiell brottslighet på din arbetsplats. För att förbättra arbetsmiljön behöver man arbeta systematiskt med frågorna i samverkan.

Steg ett - undersök

Som arbetsmiljöombud representerar du alla anställda, därför är det viktigt att engagera alla kollegor på arbetsplatsen. Det är också bra om chefen är med i samtalet. Titta gärna igenom policyers och riktlinjer till att börja med så att ni har samma utgångsläge och kan svara på frågor under mötet. Arbetet mot penningtvätt kan exempelvis vara tema på ett av era månadsmöten eller en arbetsplatsträff.

Använd statistiken och ställ frågor

Ta gärna stöd i den statistik vi presenterat, eller läs upp något av citaten från förbundets undersökningar som finns nedan. Fråga sedan dina kollegor hur de upplever situationen på er arbetsplats. Ställ gärna coachande frågor som börjar med: hur, vad, vilka?

”

”Idag finns det inga bra utbildningar. Tyvärr så är det 'learning by doing'.

Fråga: Vad har banken för utbildning i penningtvättsfrågor?

”

”Som det är nu skriver man inget om bankrån längre. Det här är det nya som vi kommer behöva handskas med i framtiden.”

Fråga: Hur kan vi förebygga hot och våld på arbetsplatsen?

”

”Vi som jobbar på kontor, vi har för och efternamn i våra mejladresser och på våra visitkort. Det kan man ju fundera på.”

Fråga: Hur kan vi öka tryggheten för kundmötande personal?

Vad kan du som arbetsmiljöombud göra?

Steg två - riskbedömning

När ni haft diskussionen i arbetsplatsen så har du fått ett underlag att utgå ifrån till en riskbedömning.

- Vilka risker finns?
- Är de allvarliga?
- Vilka åtgärder behövs för att undanröja de riskerna?

Samverka med arbetsgivaren i riskbedömningen och ta fram olika förslag på åtgärder som kan göra att riskerna minimeras.

Steg tre - genomför åtgärder

Planera och genomför de åtgärder som behövs kopplat till de risker ni identifierat. Kanske behöver era interna riktlinjer utvecklas och förtydligas. Det kan handla både om hur det praktiska arbetet ska se ut och hur olika incidenter ska hanteras. Vilken beredskap som finns vid allvarliga incidenter och hur de rapporteras är också viktigt att ha med.

Steg fyra - utvärdera

Utvärdera därefter vad ni gjort och hur det har fungerat.

- Vad har varit bra både i processen och utfallet?
- Finns det frågor kvar som inte kunnat åtgärdas på kort sikt?

Diskutera det fortsatta arbetet i samverkan och ta gärna stöd från din fackklubb för att ett ökat tryck i frågorna. Planera långsiktigt vad som kan göras för att rusta din arbetsplats inför de utmaningar ni har.